

Для точной оценки конфликтогенности общества стоит рассмотреть взаимосвязь понятий об экономике в целом. Вся экономическую деятельность, как мы знаем, охватывает экономика государства, в свою очередь она делится на формальную и скрытую, и здесь же, скрытая включает в себя как раз теневую экономику. Но именно сектор теневой экономики можно назвать законным «по сути», ведь он относится хоть и к скрытой, но легальной экономике.

Литература

1. Gutmann Pierre M. The subterranean economy//Financial Analysts Journal.//1977, 34:1. – P. 24-27.
2. Schneider F. Shadow economies: Size, causes and consequences / F. Schneider, D. Enste// The journal of economic Literature. – 2000, 38/1.-P. 77-114.
3. Википедия, Свободная энциклопедия// официальный сайт: <http://ru.wikipedia.org/>.
4. Фадеев В. А. Методика оценки теневой деятельности на отраслевом уровне// <http://www.economy.ru/fadeev/>.
5. Осипенко // Экономическая криминология (1990) //проблемы старта.

Сакенова Г.Б., 3 курс (академик Е.А. Бөкетов атындағы ҚарМУ)
Ғылыми жетекші – э.ғ.м, аға оқытушы Ахметова А.С.

ЦИФРЛАНДЫРУДЫҢ ЖАҒАНДЫҚ ТРЕНДТЕРІ ЖӘНЕ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ТӘЖІРИБЕ

Бүгінгі таңда, дамушы әлемде интернет экономикасы жылына 25%-ға дейін өсіп келеді және ешбір экономика мұндай қарқынға жете алмайды. Соңғы 2 жыл ішінде бүкіл әлемдік деректердің 90%-ы жиналды. Қазірдің өзінде 35 миллиард құрылғы интернетке қосылып, деректер алмасады. Бұл әлем халқынан бес есе көп. Сонымен қатар, үкіметтер мен корпорациялар кибершабуылдар үшін жыл сайын жарты триллион доллар жұмсайды, бұл жаңа құбылыс болып табылады.

Цифрландыру әрекеті адам капиталы белсенді дамып келе жатқан жаңа қоғамның пайда болуына әкеледі.Болашақ туралы білім мен дағдылар жас кезінен тәрбиеленеді, автоматика және басқа да жаңа технологиялар арқылы бизнестің тиімділігі мен жылдамдығы артып, азаматтардың өз мемлекеттерімен диалогы қарапайым әрі ашық болады. Сандық революция біздің көз алдымызда болып жатыр.

Соңғы жылдардағы бұл өзгерістер әртүрлі салада көптеген технологиялық инновациялардың енгізілуіне байланысты. Өндіріс әдістері мен қосылған құн түбегейлі өзгереді, адамдардың білімі мен дағдыларына жаңа талаптар пайда болады. Өнеркәсіптік интернет – бұл салалардың болашағын қалыптастырады және жылдам және ақылды өндіріс қуатын пайдалану арқылы өнімділікті арттырады. 3D басып шығару технологиясы бүгінде авиация, логистика, биомедицина және автомобиль өнеркәсібінің салаларын өзгертуде. Blockchain-де ақша жүйесін жаһандық қайта құрудың барлық алғышарттары бар.

Қазіргі уақытта 15-тен астам мемлекет цифрландырудың ұлттық бағдарламаларын жүзеге асыруда. Ұлттық экономиканы цифрландыру бойынша жетекші елдер – Қытай, Сингапур, Жаңа Зеландия, Оңтүстік Корея және Дания. Қытай өзінің Интернет Плюс бағдарламасы аясында сандық өндірістерді дәстүрлі салалармен біріктіреді, Канада Торонтода АКТ орталығын, Сингапур АКТ-ға негізделген ақылды экономика құрады, Оңтүстік Корея адами капиталға, кәсіпкерлікке және экономикаға назар аударады. Дания АКТ саласын алға жылжытуға бағытталған, ал Дания мемлекеттік секторды цифрландыруға назар аударады[1].

Бүкіл әлем сандық түрлендіру идеясын қабылдады. Қазіргі әлемде цифрлық технологиялар ұлттық экономиканың дамуында маңызды рөл атқарады. Цифрлық технологиялар бірнеше артықшылықтар берді: халыққа және бизнеске арналған мемлекеттік қызметтерге қол жетімділік, жылдам ақпаратпен алмасу, бизнестің жаңа мүмкіндіктері, жаңа цифрлық өнімдерді жасау және басқалары. Цифрландыру қалай дамып жатыр, әлемдік тәжірибе қандай және Қазақстанда алға жылжу үшін қандай мүмкіндіктер бар деген сұрақ туындайды. Қазақстан үкіметі мен үкіметі ұзақ мерзімді экономикалық өсуді анықтаудағы қоғамдық ақпарат пен сандық технологиялардың маңыздылығын мойындай отырып, мемлекеттік саясаттың негізгі бағыттарының бірі ретінде осы саланы дамытуға белсенді қатысады.Қазақстан экономикасын цифрлық түрлендірудің негізі 2013 жылы бекітілген «Ақпараттық Қазақстан 2020» мемлекеттік бағдарламасы болып табылады[2].

Тиісті шараларсыз, интернет байланысы әлсіз және цифрландырудың ең жоғары деңгейі бар елдер арасындағы алшақтық, сондай-ақ қазіргі теңсіздік артады. Цифрлық теңсіздік, әр түрлі

деңгейдегі елдердің дайын болуы және нарықтың цифрлық экономикаға әсерінің шоғырлануы цифрлық технологиялар аясында трансформация процесінің артықшылықтарын неғұрлым әділ түрде үлестіретін жаңа стратегия мен ережелердің қажеттілігін көрсетеді. Бұл оңай болмайды. Цифрландыру жекелеген елдерге әр түрлі әсер етеді, сондықтан үкіметтерге салауатты экономиканы реттеу мақсатында кеңейтілген мемлекеттік саясаттың мақсаттарына қол жеткізу үшін күш-жігерді жұмылдыру қажет. Сандық деректерді басқару және реттеу қиын, өйткені ол адам құқығы, сауда, экономикалық құндылықтар мен артықшылықтар, заңның үстемдігі және ұлттық қауіпсіздік сияқты салаларға әсер етеді. Барлық осы аспектілерге әсер ететін саясат құру қиын, бірақ онсыз оған қол жеткізу мүмкін емес.

Қарастырылып отырған мәселелердің күрделілігі мен жаңашылдығын, сондай-ақ технологиялық прогрестің әрдайым тез қарқынын ескере отырып, олардың артықшылықтары мен кемшіліктерін бағалау үшін әртүрлі мүмкін стратегияларды іс жүзінде сынақтан өткізу қажет болады. Даму қоғамдастығы цифрлық экономиканың дамуында артта қалған елдерге көмектесудің жан-жақты тәсілдерін зерттеуі керек. Цифрландыру әсерінен қайта құру халықтың барлық топтарының мүдделерін қанағаттандыру үшін ұлттық деңгейде дамушы елдердің күш-жігерін кең халықаралық қолдау қажет. Мұндай көмек цифрлық теңсіздікті азайтуға, құндылықтарды құру үшін қолайлы жағдай жасауға, жеке және қоғамдық секторларда әлеуетті арттыруға, сандық экономикада үлкен құндылықтар мен артықшылықтар жасау үшін тиісті заңдар мен нормативтік актілерді қабылдау және енгізу арқылы сенімділікті арттыруға бағытталған болуы керек. мәліметтерге негізделген [3].

Әдебиеттер

1. Об утверждении Государственной программы «Цифровой Казахстан». – Постановление Правительства Республики Казахстан от 12 декабря 2017 года № 827.
2. <https://strategy2050.kz/ru/news/51190/>
3. https://unctad.org/en/PublicationsLibrary/der2019_overview_ru.pdf

Смагулова А.К., магистрант (КарГУ имени академика Е.А. Букетова)
Научный руководитель – к.э.н., доцент Казбеков Т.Б.

ИННОВАЦИОННЫЙ ПРОЦЕСС И УПРАВЛЕНИЕ ПРОГРАММАМИ И ПРОЕКТАМИ В РЕСПУБЛИКЕ КАЗАХСТАН

Развитием инновационной инфраструктуры в Казахстане занимается АО «Центр инжиниринга и трансферта технологий» (далее – ЦИТТ) – дочернее предприятие АО «Национальный инновационный фонд», один из институтов развития. ЦИТТ специализируется на создании и профессиональном управлении технопарков и бизнес-инкубаторов. В настоящее время ЦИТТ является учредителем трех региональных технопарков:

- Технопарк «Алгоритм» в г. Уральск, который развивает технологии в следующих секторах: нефтегазовое машиностроение, металлообработка, нефтехимия, приборостроение;

- Технопарк «UniScienTech» в г. Караганда, который развивает технологии в следующих секторах: горно-металлургическая отрасль, производство новых материалов, машиностроение, химическая промышленность, экология и энергосбережение;

- Алматинский региональный технопарк, который развивает технологии в следующих секторах: транспортное машиностроение, производство строительных материалов, металлургическая, химическая промышленность.

С 2014 до 2018 года мы можем наблюдать устойчивую тенденцию роста объемов инновационной продукции, что отражает составленный нами график динамики объемов инновационной продукции (рисунок 1). В 2018 году произошло незначительное снижение на 2,27% по сравнению с 2017 годом. В целом объем инновационной продукции в 2018 г. увеличился почти в 2,3 раза по сравнению с аналогичным показателем в 2014г.

Всего за 2014-2018 гг. в нашей стране совокупный объем произведенной инновационной продукции составил 568 687,8 млн. тенге.

Кратко отметим, что за 2018 год лидерами по объемам инновационной продукции являются такие регионы, как Акмолинская область - 41 235,6 млн. тенге, что составляет 27% от общего годового объема, Карагандинская область - 37 986,5 млн. тенге, что составляет 25% от общего